

2. Tööõpetus

2.1. Üldalused

2.1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Tööõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;
- 2) õpib vaatlema, tundma ja hindama esemelist keskkonda;
- 3) tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
- 4) mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- 5) töötab ohutult üksi ja koos teistega;
- 6) hoiab puhtust kodus ja koolis ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
- 7) teab tervisliku toitumise vajalikkust;
- 8) hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.

2.1.2. Õppeaine kirjeldus

I kooliastme tööõpetust iseloomustab loov käeline aktiivsus, mis on oluline õpilase füsioloogilises ja vaimses arengus. Tööülesannete valikul lähtutakse eesmärgist arendada laste vaimseid ja füüsilisi võimeid: mootorikat, tähelepanu, silmamõõtu, ruumitaju, kujutlusvõimet jne. Õpilased töötavad erinevate materjalidega, võrdlevad nende omadusi ja töötlemise viise. Omandatakse oskus käsitseda lihtsamaid tööriistu ning kasutada õigeid esmaseid töövõtteid.

Oluline on arendada oma töö kavandamise oskust, kasvatada iseseisvust otsustusi tehes ning kujundada leidurivaistu.

Õpetaja kavandab tööülesanded selliselt, et lubatud ja oodatud oleksid mitmesugused lahendused ning õpilastel jääks võimalus rakendada oma fantaasiat. Pööratakse tähelepanu tööle ning tulemuse esteetilisusele. Arutletakse leitud põnevate ideede üle ja innustatakse loovast tegevusest rõõmu tundma. Igal õppeaastal tehakse ühistöid või korraldatakse aineprojekte. Nende käigus õpitakse koos teistega töötama, üksteist abistama, teiste arvamusi arvestama ning oma arvamusi põhjendama. Kuna käsitööõpetuse tundide põhisisu on loominguline praktiline tegevus, on sel ainel täita emotsionaalselt tasakaalustav ülesanne õppes.

I kooliastme tööõpetus on poistele ja tüdrukutele ühine. Kui klassis on üle 15 õpilase, on käsitööõpetus õpperühmades, et õpilaste juhendamine ja abistamine vajalike töövõtete omandamisel oleks kvaliteetne ning ohutu.

2.1.3. Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab õpilasele piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;

- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) lõimitakse õppesse võimaluse korral teisi õppeaineid, kohaldades üldõpetuse põhimõtteid;
- 6) arvestab õpetaja tööplaani koostades ka teistes ainetes õpitavat;
- 7) arvestatakse, et õppetegevus on rakendusliku suunitlusega; teooria osa ei ületa 1/3 õppetunni mahust;
- 8) peetakse silmas, et teoreetiline ja praktiline osa vahelduvad sujuvalt vastavalt õpilaste suutlikkusele ning edasijõudmisele;
- 9) innustatakse õpilasi oma arvamust avaldama; ühiselt arutletakse õpetusega seotud teemadel ning pööratakse tähelepanu väärtuskasvatusele;
- 10) jälgitakse, et õppimine on vaheldusrikas, et võimaldada läbida erinevaid tööliike ja teemasid, katsetada mitmesuguste materjalide töötlemist ning tutvuda nende omadustega;
- 11) on rõhk käelisel tegevusel (õpitakse kasutama mitmesuguseid lihtsamaid tööriistu ja -vahendeid, töödeldakse materjale) ning loovusel (kavandamine, toote/töoeseme täiendamine või kaunistamine, viimistlemine);
- 12) tagatakse, et klassis luuakse asjalik ja meeldiv tööine õhkkond ning toetatakse õpilase loovust ja omaalgatust.

2.1.4. Füüsiline õpikeskkond

- 1) Kool võimaldab tööõpetuse õppeks esmased individuaalsed töövahendid: lõikamisvahendid, mõõtmisvahendid, märkimisvahendid, töövahendid tekstiilitöök, töövahendid meisterdamiseks.
- 2) Kool võimaldab tööõpetuse õppeks vajalikud materjalid.

2.1.5. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

- 1) Tööõpetuses on oluline õpetaja hinnang tehtud tööle.
- 2) Õpetajapoolne suunamine aitab õpilast ise oma tegevusele ning töö tulemusele hinnangut anda.
- 3) Hinnates arvestatakse õpilase loovust ülesannet lahendades, töö kulgu ja saavutatud õpitulemusi.
- 4) Lisaks võetakse hindamisel arvesse õpilase arengut, püüdlikkust, töökultuuri ja abivalmidust teiste õpilaste vastu.

2.2 Õppesisu ja tegevus ning õpitulemused klasside kaupa

2.2. I kooliaste

2.2.1. I kooliastme õpitulemused

3. klassi õpilane:

- 1) töötab õpetaja juhendamisel, kasutades sobivaid materjale ja lihtsamaid töötlemisviise;
- 2) hoiab korda ja puhtust ning järgib esmaseid ohutusnõudeid;
- 3) oskab kasutada tööjuhendit ning tegutseda selle järgi üksi või koos teistega;
- 4) leiab töö tegemiseks loovaid lahendusi;
- 5) hindab ja tunnustab enda ja teiste tööd ning tunneb rõõmu oma tööst.

1. klass

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
1. Materjalid 1. Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat, plekk jne). Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine. 2. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine.	Õpilane 1) eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne); 2) võrdleb materjalide üldisi omadusi;	Loodusõpetus: mõistab, et inimene on osa loodusest, et inimese elu sõltub loodusest Matemaatika: loendab ümbritseva maailma esemeid; loendab ning liigitab ja võrdleb neid ühekahe tunnuse järgi.
2. Kavandamine 1. Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval. 2. Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine. Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.	Õpilane 1) kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid; 2) kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid;	Eesti keel: väljendusoskus, kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi Kunst: julgustada märkama erinevaid visuaalseid nähtusi, leidma oma viisi oma elamuste väljendamiseks kunstiteostena, saatjaks delikaatne suunamine vormiküsimustes
3. Töötamine 1. Töötamine suulise juhendamise järgi. 2. Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.	Õpilane 1) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi; 2) julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda;	Eesti keel: kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi, juhendite kohaselt; avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
	3) toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust; 4) arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle; 5) tutvustab ja hindab oma tööd.	Matemaatika: hoiab korras oma töökoha, tegutseb klassis ja grupis teisi arvestavalt, mõistes, et see on oluline osa töökultuurist
4. Tööviisid 1. Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, vestmine, saagimine, heegeldamine, detailide ühendamine, õmblemine, liimimine, naelutamine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine). 2. Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, nõel, heegelnõel, naaskel, vasar, saag, kruvikeeraja, lõiketangid, näpitsad jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine. 3. Jõukohaste esemete valmistamine.	Õpilane 1) kasutab materjale säästlikult; 2) valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid; 3) käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; 4) kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades; 5) modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid; 6) valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid.	Loodusõpetus: tunneb huvi looduse vastu ning suhtub loodusesse säästvalt Matemaatika: kasutab suuruste mõõtmisel sobivaid abivahendeid ning mõõtühikuid Kunst: Tehniliste oskuste omandamine toimub loova tegevuse käigus
5. Kodundus 1. Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle. Ruumide korrastamine ja kaunistamine. 2. Rõivaste ning jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen.	Õpilane 1) hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses ning peab vajalikuks sortida jäätmeid 2) selgitab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest.	Eesti keel: väljendusoskus, kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi Loodusõpetus: tunneb huvi looduse vastu ning suhtub loodusesse säästvalt; väärtustab tervislikke eluviise

2. klass

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
<p>Kavandamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ümbritsevate esemete vaatlemine, tundma õppimine ja hindamine. 2. Oma idee kavandamine ja teostamine. Eseme sobitamine keskkonda. 	<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kirjeldab ja hindab oma ideid. 2) Oskab koostada lihtsamaid kavandeid. 3) Kavandab lihtsamaid esemeid. 	<p>Eesti keel: väljendusoskus. Matemaatika: mõõtmine, plaani joonestamine. Kunstiõpetus: värvusõpetus, vormiõpetus.</p>
<p>Materjalid</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Looduslikud ja tehismaterjalid. Materjalide saamislugu, omadused, otstarve, kasutamine (savi, paber, puuvillane riie, niit, lõng). 2. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine. 3. Materjalide ja töövahendite sobivus. 4. Erinevate materjalide ühendamine. 5. Säästlik materjalide kasutamine. 6. Materjalide taaskasutamine. 	<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale. 2) Võrdleb materjalide üldisi omadusi. 3) Oskab materjale omavahel sobitada, ühendada ja säästlikult kasutada. 	<p>Loodusõpetus: materjalide tundmaõppimine. Kuidas korjata looduslikku materjali. Loodushoid.</p>
<p>Töötamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Töötamine suulise tööjuhendamise järgi. 2. Töötamine oma kavandi järgi. 3. Töötamine kirjaliku tööjuhendi järgi. 4. Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele. 	<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Töötab õpetaja suulise juhendamise järgi. 2) Töötab kavandi järgi. 3) Töötab kirjaliku tööjuhendi järgi. 4) Valib ise oma idee teostamiseks võimalusi. 5) Tutvustab ja hindab oma tööd. 	<p>Eesti keel: kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud juhendite kohaselt; avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta.</p>
<p>Tööviisid</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Paberi- ja kartongitööd: paberi rebimine, lõikamine, voltimine, mõõtmine, märkimine, šabloonide kasutamine, 	<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kasutab materjale säästlikult. 2) Valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid. 	<p>Inimeseõpetus: mina ja minu pere. Pere tähtpäevad, kingituste valmistamine. Kodu traditsioonid ja kodused tööd.</p>

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
<p>liimimine, paberitööde kaunistamine, töö värvimine (värvimise erivõtted), modelleerimine, konstrueerimine paberist, kartongist ja papist (nende kasutamine koos teiste materjalidega).</p> <p>3. Voolimine: materjali ettevalmistamine voolimiseks, savi rullimine, veeretamine pihkude vahel, kumer- ja õõnesvormide voolimine, savitükist väiksemate osade väljavajutamine, ümarplastikas teostatud figuuridele väikeste detailide lisamine.</p> <p>4. Meisterdamine: aplikatsioonitööd ja meisterdamine looduslikust materjalist. Pisiesemete kasutamine meisterdamiseks, neist mänguasjade, mudelite, konstrueerimine. Detailide erinevad ühendamisviisid.</p> <p>5. Punumine. Pununud suveniiride ja esemete valmistamine.</p> <p>6. Õmblemine. Nõela niiditamine. Niidi kinnitamine riidesse õmblemise ja tikkimise alustamisel ja lõpetamisel. Niidi lõikamine ja jätkamine. Pistete õmblemine. Eelpiste. Ühekordne palistus. Töö käes hoidmine</p>	<p>3) Käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ja ohutult.</p> <p>4) Kasutab paberit ja kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades.</p> <p>5) Modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid.</p> <p>6) Valmistab tekstiilmaterjalidest esemeid.</p>	<p>Kunstiõpetus: eluslooduse, eluta looduse ja tehismormide kujutamine joone ja silueti abil.</p> <p>Loodusõpetus: tööd looduslikust materjalist.</p> <p>Emakeel: folkloor. Muinasjutud, näidendid.</p> <p>Läbivad teemad: Keskkond ja säästev areng: hoidev toimimine kodus ja koduümbruses; inimese sõltuvus loodusest, keskkonda hoidvad väärtushinnangud ja käitumisnormid. Tööalane karjäär ja selle kujundamine: koos tegutsemine reeglite järgi; kodukohas esinevad ametid ja nende tähtsus; vanemate tööd ja ametid.</p>

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
<p>õmblemisel. Riide lõikamine: riideserva tasandamine, kujundite väljalõikamine. Lõike paigutamine riidele. Pehme mänguasja kavandamine ja õmblemine. Nööbi õmblemine.</p> <p>7. Lõngatööd ja heegeldamine. Heegelnõela hoidmine töötamisel. Alg-, ahelsilmus. Narmaste sõlmimine. Lõngajätmetest stiliseeritud nukkude valmistamine.</p>		
<p>Kodundus</p> <ol style="list-style-type: none"> Ruumide korrastamine ja kaunistamine tähtpäevade puhul. Isiklik hügieen. Käitumisnormid. 	<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> Oskab teha lihtsamaid korrastustöid. Oskab käituda viisakalt. Teeb isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse eest. 	<p>Inimeseõpetus: Mina ja meie, meeskonnatöö tähtsus ja reeglid.</p> <p>Kehaline kasvatus: hügieeniharjumuste kujundamine.</p> <p>Kunstiõpetus: tähtpäevakaartide joonistamine.</p> <p>Läbiv teema: keskkond ja säästev areng.</p> <p>Eesti keel: tähtpäevaluule.</p>

3. klass

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
<p>Kavandamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval. Rahvuslikud mustrid ja motiivid. 	<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> Kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid. Kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid. Leiab töö tegemiseks loovaid lahendusi. 	<p>Eesti keel: väljendusoskus, kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi.</p> <p>Kunstiõpetus: erinevate esemete disainimine ning valmistamine pakub õpilastele</p>

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
3. Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine. Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.	4) Märkab esemetel rahvuslikke elemente.	loomingulise eneseväljendamise võimalusi. Matemaatika: loogiline mõtlemine, võrdlemine, mõõtmine
Materjalid 1. Looduslikud ning tehismaterjalid. 2. Materjalide saamisloogu, omadused, otstarve ja kasutamine. 3. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine. 4. Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks.	Õpilane 1) Eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale. 2) Võrdleb materjalide üldisi omadusi. 3) Oskab materjale ühendada ja kasutada.	Loodusõpetus: tutvumine erinevate looduslike ja tehismaterjalidega ning nende materjalide omadustega.
Töötamine 1. Töötamine suulise juhendamise järgi. 2. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine. 3. Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele. 4. Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele. 5. Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine. 6. Töö tulemuse uudsuse, kasutamise ja esteetilisuse hindamine.	Õpilane 1) Töötab suulise ja kirjaliku juhendamise abil, vajadusel kasutab abivahendina jooniseid. 2) Omandab iseseisva mõtlemise, otsustamise, töötamise oskuse, õpib oma tööd kriitiliselt hindama. 3) Õpib oma tööd kavandama, endale võetud tööülesandeid täitma. 4) Õpib töötama üksi ja kollektiivselt, vastutama enda ning kaaslaste eest. 5) Leiab töö tegemiseks loovaid lahendusi. 6) Hindab ja tunnustab enda ja teiste tööd ning tunneb rõõmu oma tööst.	Eesti keel: kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud juhendite kohaselt; avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta.

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
<p>Tööviisid</p> <p>1. Paberi- ja kartongitööd: paberi rebimine, lõikamine, voltimine, mõõtmine, märkimine, šabloonide kasutamine, liimimine, paberitööde kaunistamine, töö värvimine (värvimise erivõtted), modelleerimine, konstrueerimine paberist, kartongist ja papist (nende kasutamine koos teiste materjalidega).</p> <p>2. Voolimine: materjali ettevalmistamine voolimiseks, savi rullimine, veeretamine pihkude vahel, kumer- ja õõnesvormide voolimine, savitükist väiksemate osade väljavajutamine, ümarplastikas teostatud figuuridele väikeste detailide lisamine. Reljeefse ornamendi voolimine. Liikumisasendis figuuride voolimine.</p> <p>3. Meisterdamine: aplikatsioonitööd ja meisterdamine looduslikust materjalist. Pisiesemete kasutamine meisterdamiseks, neist mänguasjade, mudelite, konstrueerimine. Detailide erinevad ühendamisviisid.</p> <p>4. Punumine. Punatud suveniiride ja esemete valmistamine. Punatud</p>	<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kasutab materjale säästlikult. 2) Valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid. 3) Käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult. 4) Kasutab paberit ja kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades. 5) Modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid. 6) Valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid. 	<p>Eesti keel: õppetekstid, kirjalike ja suuliste töökorralduste mõistmine, temaatilised lugemispalad, tööjuhendite tegemine, tööjuhendite lugemine.</p> <p>Matemaatika: joonlauaga mõõtmine, geomeetrilised kujundid, sirkliga joonestamine.</p> <p>Loodusõpetus: looduslikud materjalid, materjalide omadused, elus ja eluta loodus, materjalide kuivatamine, puude liigid ja omadused, riide valmistamine, lina ja linakasvatus, lõnga saamislugu, villane- ja kunstlõng.</p> <p>Kunstiõpetus: šabloonide joonistamine, rahvusornamentika, skeemide, plaanide joonistamine, värvusõpetus, erinevate värvide omadused, lõigete konstrueerimine.</p> <p>Läbiv teema: Keskkond ja säästev areng.</p>

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
<p>paelad ja nõörid: kolmeharuline palmik, keerunõör.</p> <p>5. Õmblemine. Nõela niiditamine. Niidi kinnitamine riidesse õmblemise ja tikkimise alustamisel ja lõpetamisel. Niidi lõikamine ja jätkamine. Pistete õmblemine. Eelpiste ja tikkpiste. Töö käeshoidmine õmblemisel. Riide lõikamine: riideserva tasandamine, kujundite väljalõikamine. Lõike paigutamine riidele. Pehme mänguasja kavandamine ja õmblemine. Nööbi õmblemine.</p> <p>6. Lõngatööd ja heegeldamine. Heegelnõela hoidmine töötamisel. Alg-, ahelsilmus. Tuti ja tupsu valmistamine. Narmaste sõlmimine. Lõngajäätmetest stiliseeritud nukkude valmistamine.</p>		
<p>Kodundus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tervislik toiduvalik. 2. Laua katmine, kaunistamine ja koristamine. 3. Lihtsamate võileibade valmistamine, joogi pakkumine. 4. Isiklik hügieen. 	<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses ning peab vajalikuks sortida jäätmeid. 2) Oskab katta lauda. 3) Selgitab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest. 	<p>Loodusõpetus: tervislik toitumine, puhastusvahendid, lilled ja lilleseadematerjalid. Kunstiõpetus: lauakaartide joonistamine. Kehaline kasvatus: terviseteadlik käitumine, tervisliku toitumise ja sportliku eluviisi väärtustamine.</p>

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
5. Säätlik tarbimine. Jäätmete sorteerimine. 6. Viisakas käitumine.	4) Tegutseb säästliku tarbijana. 5) Järgib viisakusreegleid söögilauas, kodus ja väljaspool kodu.	